

”Min læge sagde, at lesbiske ikke kunne få sexsygdomme!”

Jeg troede jeg var rimelig vidende omkring sexsygdomme, hvor udbredt de var og smitterisiko. Men det kan nok være jeg måtte revidere min opfattelse da jeg læste denne rapport som handler om kønssygdomme blandt lesbiske. Problemet er at der også er mangel på viden blandt sundhedspersonalet, derfor kan antallet af kønssygdomme være betydelig mere udbredt end undersøgelsen viser. Desuden kan mødet med sundhedsvæsenet være en meget problematisk oplevelse.

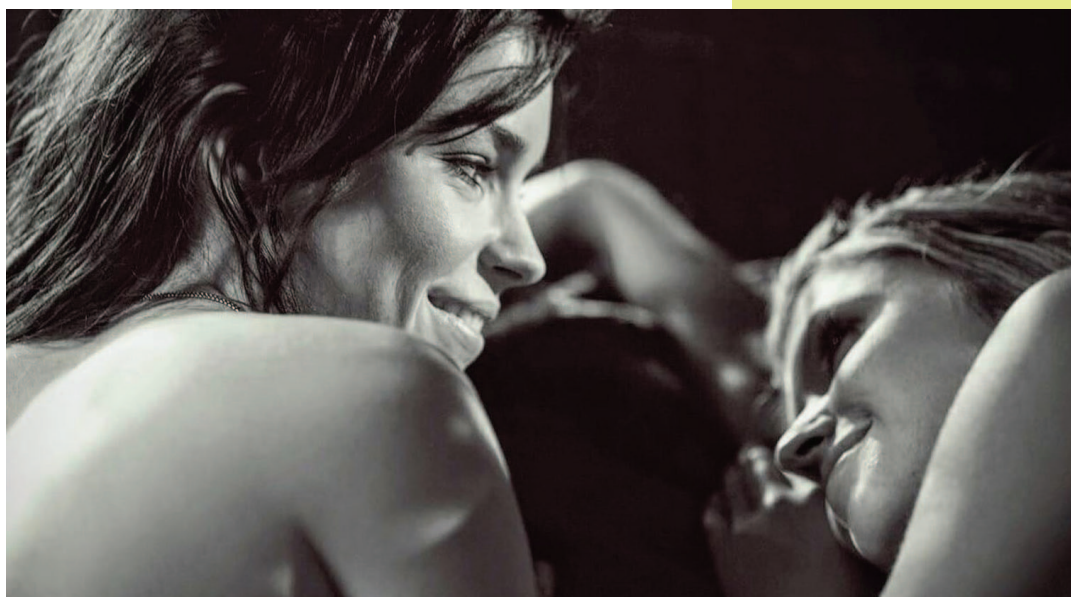
I 2017 kom en rapport fra AIDS-Fondet ”Min læge sagde, at lesbiske ikke kunne få sexsygdomme” En undersøgelse om seksuel sundhed blandt lesbiske, biseksuelle, queers og kvinder, der har sex med kvinder. Analysen er primært lavet på ciskønnede kvinder (dvs. kvinder der identificerer sig med deres biologiske køn, da de i høj grad der har set sig selv som målgruppe for spørgeskemaundersøgelsen). Rapporten er baseret på en spørgeskemaundersøgelse foretaget af AIDS-Fondet i 2015.

Igennem livet har vi alle kontakt med sundhedsvæsenet enten som patient eller pårørende. De fleste forventer at blive mødt af et professionelt men også imødekommende og omsorgsfuldt sundhedsvæsen. Der har været stigende fokus på ”Borgeren i centrum” og ”Ulighed i sundhedsvæsenet” og mulige årsager til denne ulighed som sociale, uddannelsesmæssige og økonomiske forskelle, etnicitet og seksuelle observans.

I 2017 kom en rapport fra AIDS-Fondet ”Min læge sagde, at lesbiske ikke kunne få sexsygdomme” En undersøgelse om seksuel sundhed blandt lesbiske, biseksuelle, queers og kvinder, der har sex med kvinder.

Indenfor sundhedsvæsenet ligesom alle andre steder i samfundet forekommer der kategorisering og stigmatisering af mennesker. Problemet ved dette er, at det ikke kun kan have psykiske konsekvenser for den enkelte men også en række sociale og sundhedsmæssige sideeffekter.

"I Danmark har vi ingen forskning og evidensbaseret viden om, hvilke sexsygdomme, kvinder smitter hinanden med, hvordan man kan beskytte sig, samt hvor ofte og hvilke situationer, man bør testes i.

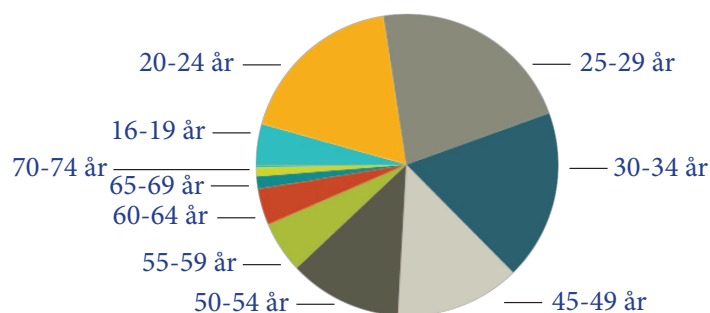

Den information er generelt fraværende på sundhed.dk, i

Sundhedsstyrelsens anbefalinger og sundhedsportaler så som Netdoktor.dk. Der er hverken optegnelser over smitterisiko eller beskyttelsesmuligheder, incidens og prævalens for de enkelte sexsygdomme hos målgruppen. Statens Serum Instituts årlige opgørelser over gonoré, syfilis og andre sexsygdomme indeholdt frem til 2016 ikke information over tilfælde af smitte mellem kvinder. Det betyder, at både målgruppe og sundhedspersonale har meget begrænset adgang til viden i forhold til seksuel sundhed, smitterisiko, beskyttelse og test."

Foto: Queerstars.de

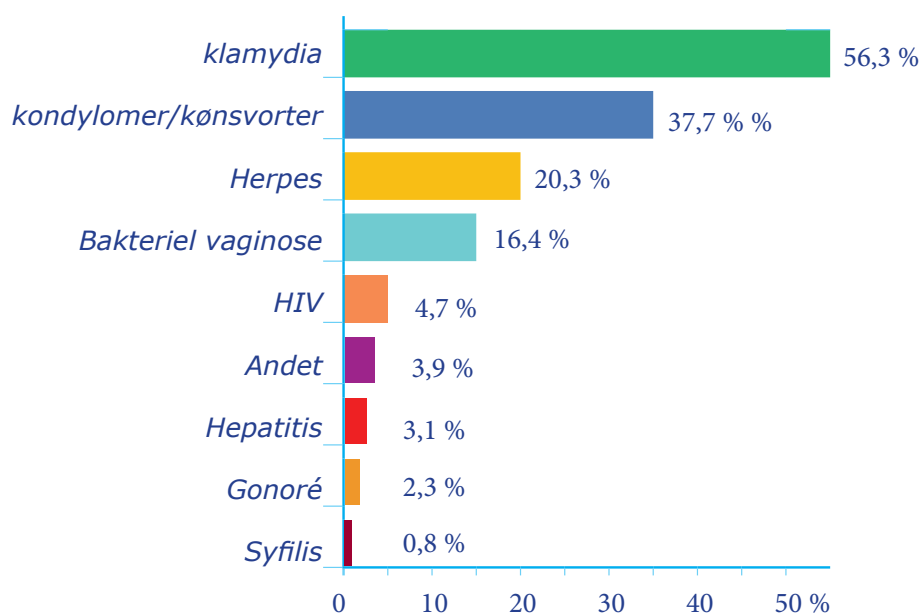
Aldersfordelingen for respondenterne:

Blandt de lesbiske i undersøgelsen angiver henholdsvis 50% og 40,4% at de er blevet smittet af en kvinde med henholdsvis herpes og kønsvorter. Kønsvorter/kondylomer er en infektionssygdom (HPV-virus), som danner små vorter på kønsdelene og er den hyppigste kønssygdom i Danmark.

Lesbiske får at vide af sundhedsmedarbejdere, at de ikke er i risiko for smitte med HPV/celleforandringer i livmoderhalsen. Alligevel er 12,5% af de lesbiske i undersøgelsen, testet positiv for celleforandringer.

Hvilke sexsygdomme er du tidligere testet positiv for? (lesbisk/homoseksuel)

88,9% af de 1439 adspurgte svarer, at de aldrig bruger beskyttelse ved sex med kvinder. Enten fordi de ikke kender til relevant beskyttelse eller ikke tror de kan blive smittet med en sex sygdom. Kun 1,5% og 1,4% beskytter sig altid eller ofte. Eksempler på beskyttelse kan være kondom, slikkelapper og handsker.

Den manglende viden blandt sundhedspersonalet og kvinderne samt negative oplevelser ved kontakt med sundhedsvæsenet gør at mange ikke bliver testet, derfor kan antallet af kønssygdomme være betydelig mere udbredt en undersøgelsen viser.

Beskyttelses muligheder

Slikkelapper er et tyndt stykke latex der fås med forskellige smagsvarianter. For ekstra nydelse påføres vandbaseret glidecreme på området der skal stimuleres, inden slikkelappen tages i brug. Alternativt kan alm. husholdningsfilm også bruges. En anden mulighed er at bruge handsker lavet af latex ligesom kondomer og slikkelapper. Handskerne skal være sterile. Brug gerne glidecreme.

Hvis du ikke kan få fat i handsker, kan I prøve jer frem med at tage et kondom på fingrene, et kondom kan også klippes op på langs og bruges som slikkelap.

Jeg har kontaktet fem århusianske apoteker. Da svarene var rimelig enslydende undlod jeg at kontakte alle 17 apoteker da flere af dem er filialer til andre apoteker. Flere blev overrasket over forespørgslen om:

"Hvilke beskyttelsesmidler de har til kvinder der har sex med kvinder."

Det er ikke noget de har, ikke noget de har forespørgsler på.

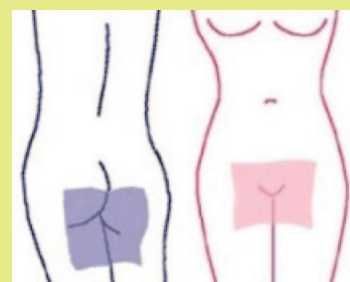
"Øh – godt spørgsmål, det kender jeg ikke noget til."

"Det er nok tabu belagt, og det skyldes nok manglende viden."

Alle var venlige og imødekommende, nogle vil føre eks. slikkelapper hvis der kommer forespørgsler på det og grossisten fører dem. En enkelt havde kendskab til slikkelapper. Hun tilbød at undersøge om det var noget de kunne skaffe. Desværre kan det ikke lade sig gøre da deres grossist ikke fører det. Så bedste mulighed er at købe på nettet.

Slikkelapper er noget dyrere end kondomer ca. 10 – 15 kr. stykket. De kan købes på <https://www.kondomland.dk/> .

På <https://www.sinful.dk> kan du købe 36 stk. slikkelapper for 299 kr. og 20 stk. sorte latex handsker for 49 kr.

Kommentar fra respondenter om mødet med sundhedsvæsenet:

"Røg på skadestuen med mave smerter, de spurgte om jeg var gravid, var i fast forhold til en kvinde og det fortalte jeg, hvorefter de går igang med at tjekke om jeg er gravid alligevel?..

Jeg mener... Hvorfor så spørge?"

"MIN LÆGE SAGDE:

at lesbiske slet ikke kunne få seksygdomme.

Og **AT DET VAR UNORMALT AT VÆRE LESBISK"**

"Jeg var på et tidspunkt et del af et HPV-vaccine forsøg på skejby hvor der hver halve år blev spurgt ind til mit sexliv det sidste halve år. Spørgsmålet lød om jeg havde haft sex med en kvinde det sidste halve år. Jeg svarer nej og interviewereren svarede "nej selvfølgelig har du ikke det, det er bare noget vi skal spørge om", uvidende om min seksuelle orientering. Jeg spurgte i den forbindelse også en gynækolog om HPV kan smitte mellem kvinder.

Det kunne han ikke svarer på, på trods af at han var gynækolog og deltog i et forskningsprojekt om HPV!!!"

"At blive undersøgt for seksygdomme, og blive spurgt hvornår jeg sidst havde "rigtig" sex - altså sex med en cis-mand. Meget provokerende og ubehageligt, og bizart at skulle insistere på at det stadig er relevant at blive testet for seksygdomme selvom man har sex med kvinder!"

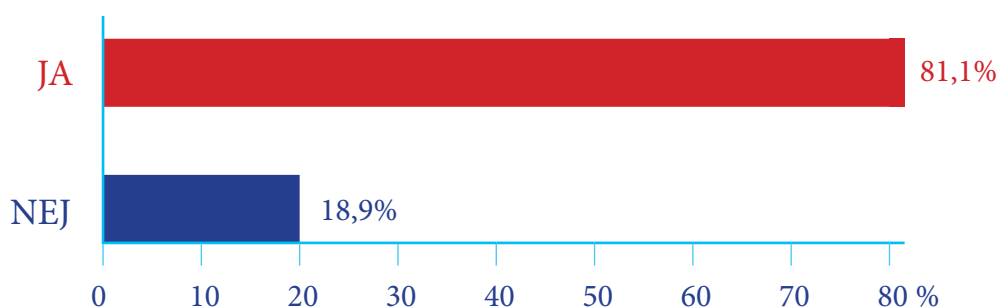
"Jeg er blevet nægtet en undersøgelse for livmoderhalskræft trods gener fra underlivet og "alarmer" på et PET-scanning, da "risikoen er for lille"

Og så er der heldigvis undtagelser:

"Som en del af min partners fertilitetsbehandling var hendes læge meget åben, vidende og forstående. Som deltager i et hpv-vaccine-forsøg mødte jeg en ansat jordemoder, som var meget vidende om lgbt-sundhed og kvinders anatomi og trans-issues."

” Min nye kæreste havde kondylomer i udbrud, og hendes læge anbefalede mig, at få det undersøgt. På Bispebjerg (...) gjorde det kvindelige personale grin med mig og spurgte om jeg da ikke vidste, at risikoen var så lav, når det gjaldt sex mellem kvinder. Jeg måtte insistere på at få en test.”

Har du oplevet, at en sundhedsmedarbejder antog dig for at være heteroseksuel (uden at spørge dig)?

Kommentarer fra de adspurgte i undersøgelsen:

„I alle situationer i forbindelse med indlæggelse og undersøgelser. Er blandt andet blevet opereret i ryggen af flere omgange og må flere gange meddele, at min kone er min kone og **ikke** en veninde.“

„Da jeg blev testet for svamp i skeden spurgte hun om hun lige skulle teste for sex-sygdomme nu hvor hun ‚var dernede‘. Jeg sagde at jeg mest gik i seng med kvinder, så jeg vidste ikke om det var nødvendigt, og så sagde hun at det var det ikke. Generelt sker det hele tiden. Jeg er **ALDRIG** blevet spurgt om min seksuelle orientering hos lægen, men bliver det ironisk nok alle andre steder hvor det ikke er relevant.“

Nogle vælger ikke at oplyse om deres seksuelle observans af forskellige grunde.

”

„Jeg har en gang **løjet** om mine seksuelle aktiviteter (foregivet at have haft sex med mænd de sidste par år) fordi det var mit indtryk at det var nødvendigt for at få lov at blive testet.“

„Dog oplyser jeg **sjældent** seksualitet for at sikre at jeg får alle relevante undersøgelser pga rygter om forsømmelser, hvis sundhedspersonalet hører at man er lesbisk.“

„Jeg føler mig ofte **dømt eller forskelsbehandlet**, når man nævner det“

Langt de fleste deltagere i undersøgelsen oplevede at blive opfattet som heteroseksuelle i sundhedsvæsenet.

Som en skriver:

”Hele.
Fucking.
Tiden.”

Og hvad kan der så konkluderes ud af undersøgelsen?

„... at det er relativt almindeligt, at der testes positivt for sexsygdomme i målgruppen efter sex med kvinder. Der er størst forekomst af klamydia, herpes, kønsvorter (HPV vira) og bakteriel vaginose.“

„... at det er en myte, at sexsygdomme ikke kan smitte ved sex mellem kvinder, og at dette resulterer i en fejlinformation om screeninger for livmoderhalskræft.“

„...at 91,9% oplever at blive opfattet som heteroseksuelle i sundhedsvæsenet. Det betyder, at de selv aktivt må rette en sundhedsmedarbejder for ikke at blive set som heteroseksuel, og at eventuelle børn og partnere bliver negligeret eller overset. Det bidrager til usynliggørelse af målgruppen, fejldata samt manglende mulighed for information og vejledning. Det gælder i høj grad seksuel og reproduktiv sundhed, men også generelt i mødet med sundhedsvæsenet, for eksempel ved indlæggelser og i mødet med psykiatrien.“

Konsekvenserne er blandt andet: Manglende adgang til viden, vejledning for målgruppen. Manglende test af målgruppen i sundhedsvæsenet. Fejldata og mørketal i sundhedsvæsenet. Usynliggørelse af målgruppen. Manglende tiltro blandt målgruppen til sundhedsvæsenet generelt.

Karina Willumsen har skrevet en sang om emnet den kan du høre her:

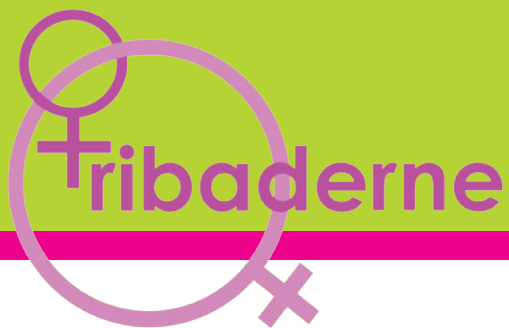

„... viser et klart billede af et sundhedsvæsen, der ikke har mulighed for at vejlede målgruppen om seksuel sundhed.“

„... viser samtidig et meget lavt vidensniveau om seksuel sundhed blandt målgruppen.“

Forfattere:
Betsy Andersen
Susan Møller

Opsætning:
Lene Vorre

Du kan læse hele rapporten her: <https://aidsfondet.dk/Nyheder/Rapport-Sundhedsv%C3%A6senet-overser-seksygdomme-hos-lesbiske>

Sitet www.VÅD.nu har information om sex og seksuel sundhed og henvender sig til lesbiske, biseksuelle, queerpersoner og kvinder, der har sex med kvinder, både cis og trans. På sitet kan du finde information om forskellige typer sex, seksygdomme, smitteveje og beskyttelse/prævention.